

Inbjudan till samverkan i 2019 års SOM-undersökning

SOM-institutet bjuder in forskare och forskningsprojekt till samverkan i 2019 års nationella SOM-undersökning. Sista dag för ansökan är *måndagen den 15 april*. Ansökan görs via SOM-institutets hemsida (www.som.gu.se/samverkan).

SOM-institutet är en del av den nationella forskningsinfrastrukturen och fungerar som en oberoende undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet. I över 30 år har SOM-institutet genomfört årliga representativa frågeundersökningar bland boende i Sverige. Syftet är att systematiskt studera allmänhetens vanor och attityder inom samhälle, politik och medier. SOM-institutet strävar efter att kombinera närhet till den internationella forskningsfronten med stark närvaro i svensk samhällsdebatt.

Att samverka med SOM-institutet

SOM-undersökningarna gör det möjligt för enskilda forskare och forskningsprojekt att delta med frågor i stora representativa medborgarundersökningar av hög kvalitet. SOM-institutet ansvarar för att planera och genomföra fältarbetet i enlighet med de bästa tillgängliga kunskaperna om surveymetodik. Arbetet med att fastställa frågeinstrumenten sker i dialog mellan forskningsprojekten och SOM-institutets undersökningsledning. Kostnaden för samverkan varierar beroende på frågeinstrumentens omfattning. Eventuella pre-tester av nya frågeinstrument genomförs i samverkan med opinionslaboratoriet LORE.

SOM-institutet strävar efter att bygga långsiktig forskningssamverkan för att effektivt kunna knyta forskare och forskargrupper till datainsamlingsarbetet, seminarieverksamheten och publikationerna. Samverkande forskare får tillgång till ett stort antal bakgrundsfrågor och generella samhällsindikatorer (ex. medievanor, fritidsaktiviteter och politiska preferenser) kompletterade med registerdata. Samverkan med SOM-institutet ger forskare exklusiv tillgång till de data som samlats in med projektens egna frågeinstrument. Ett år efter fältarbetets slut deponeras data vid Svensk Nationell Datatjänst och görs därmed tillgängliga för studenter och andra forskare.

Om SOM-undersökningarna 2019

Datansamlingen för SOM-institutets undersökningar sker varje höst genom postenkäter som sänds ut till stora sannolikhetsurval av befolkningen i åldrarna 16–85 år. Vi erbjuder även respondenterna möjlighet att besvara enkäten på webben. Den nationella SOM-undersökningen genomförs som flera parallella editioner med delvis olika frågesammansättningar. För varje edition dras ett slumpmässigt befolkningsurval, vanligtvis omfattande 3 500 personer.

Årets SOM-undersökning går i fält i september och pågår fram till årsskiftet. Under den perioden genomförs en rad påminnelseinsatser för att säkerställa högsta möjliga datakvalitet. En detaljerad metodöversikt över undersökningarnas genomförande ges i *SOM-undersökningarna 2017 – en metodrapport* (SOM-rapport 2018:31; Jansson m.fl.) samt i *Sprickor i fasaden* (2018; red: Ulrika Andersson m.fl.). All dokumentation av SOM-undersökningarna, inklusive metodrapporter och formulär, finns tillgängliga på SOM-institutets hemsida www.som.gu.se.

Undersökningar via webbpanel

Forskargrupper inom många discipliner har idag ett växande behov av paneldata och möjligheter att genomföra experiment. Sedan 2017 kan SOM-institutet även erbjuda forskningssamverkan genom *Medborgarpanelen* som är Sveriges största akademiskt styrda webbpanel och som drivs av Opinionslaboratoriet LORE (Laboratory of Opinion Research). *Medborgarpanelen* lämpar sig framförallt för undersökningar som följer grupperns åsikter eller beteende över en viss tidsperiod, genom att tillfråga samma personer via webbenkäter vid upprepade tillfällen (s.k. paneldata). Den lämpar sig också för experimentstudier som bland annat kan undersöka hur människor reagerar på olika typer av information, eller för de som vill undersöka specifika delpopulationer som till exempel människor som har barn i en viss ålder eller som har vissa intresseområden. *Medborgarpanelen* består i dagsläget av drygt 55 000 aktiva deltagare.

För mer information om forskningssamverkan med *Medborgarpanelen*, besök lore.gu.se eller kontakta Maria Andreasson: 031-786 6898 alternativt maria.andreasson@som.gu.se.

Kostnader för samverkan

Samverkan i SOM-undersökningarna omfattar ett samverkansbidrag som täcker kostnaderna för datainsamling från ax till limpa. Det inbegriper etikprövning hos etikprövningsnämnden, undersökningsledning, datainsamling, kodning, färdigställande av data, utvärdering och dokumentation av undersökningen samt framtidssäker deponering av data i Svensk Nationell Datatjänsts arkiv.

Exakt kostnad för samverkan beräknas med hänsyn till frågeinstrumentens omfång och utrymme. Som exempel kan nämnas att ungefärlig nettokostnad för ett frågebatteri om fem frågeitems med stängd svarsskala (motsvarande omkring ¼ formulärsida i A4) uppgår till mellan 45 000 och 60 000 kr. Frågor med öppna svarsalternativ medför extra kostnader för inskrivning av textsvaren. Samverkansbidraget omfattar inte konstruktion, anpassning eller eventuell pretestning av helt nya (dvs. i SOM-undersökningarna ej tidigare validerade) frågeinstrument. För framtagande av nya frågor utgår ett kostnadstäckningsbidrag om maximalt 15 000 kr per fråga/frågebatteri. Kostnad för eventuell pretestning av frågeinstrument i Medborgarpanelen varierar beroende på omfattningen av frågorna.

Tidsplan för SOM-undersökningarna 2019

- **15 april 2019:** deadline för ansökan om forskningssamverkan. Ansökan görs via SOM-institutets hemsida (www.som.gu.se/samverkan). *OBS! Ansökningar som inkommer efter den 15 april kommer inte att behandlas.*
- **10 maj 2019:** besked från SOM-institutet om samverkan.
- **13 maj till 28 juni 2019:** SOM-institutet arbetar med att fastställa nya frågeinstrument. Arbetet sker i dialog med de samverkande forskningsprojekten.
- **Augusti 2019:** frågeformulären skickas till tryck och webbenkäter konstrueras.
- **2 september till 31 december 2019 (ca):** SOM-undersökningarna är i fält.
- **Hösten 2019:** kontrakt skrivs med samverkande projekt.
- **Februari 2020:** datafil och kodbok levereras till ansvarig forskare för samverkande projekt.
- **Februari 2020:** SOM-institutets årliga utvärderingskonferens, dit de forskare som är knutna till samverkansprojekten bjuds in. Vid konferensen görs en grundlig genomgång av frågor kopplade till metod. Där presenteras också projekt och frågeställningar tillsammans med de första analyserna av data från 2019 års SOM-undersökningar. Konferensen resulterar i validerade datamängder och publiceringsplan.
- **Mars 2021:** data från SOM-institutets undersökningar 2019 görs tillgängliga för forskare och studenter genom Svensk Nationell Datatjänst (www.snd.gu.se).

Ansökan och kontaktuppgifter

Ansökan om forskningssamverkan i 2019 års SOM-undersökning görs via ett webbformulär på SOM-institutets hemsida (www.som.gu.se/samverkan) senast den 15 april.

I ansökan anges:

- 1) forskningsprojektets övergripande syfte och frågeställningar,
- 2) förslag till konkreta enkätfrågor/frågeinstrument (eller utkast till sådana), samt
- 3) information om vilka övriga variabler (bakgrundsfrågor) som projektet behöver och vilken typ av analyser som planeras.

SOM-institutet förbehåller sig rätten att inte behandla ansökningar som är ofullständiga eller som inkommer efter deadline den 15 april. Endast ansökningar som lämnats in via ovan nämnda webbformulär kommer att behandlas.

Om du har frågor om 2019 års SOM-undersökning är du välkommen att kontakta oss! Tidigare formulär, kodböcker och publikationer finns tillgängliga på hemsidan www.som.gu.se.

Med hälsningar från SOM-institutet,

Johan Martinsson
Docent
Föreståndare för SOM-institutet
031-786 5148
johan.martinsson@som.gu.se

Ulrika Andersson
Docent, forskare
Ansvarig SOM-undersökningen 2019
031-786 4974
ulrika.andersson@som.gu.se